

Etelä-Savon päihdetilannekyselyn tulokset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta 30.05.2024 § 22
3227/04.00.03.05/2024

Valmistelija

hyvinvointikoordinaattori Eeva Häkkinen p. 044 351 2321

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnalle esitellään yhteenveto ajalla 15.3.-30.4.2024 toteutetun päihdetilannekyselyn tuloksista. Kyselyllä selvitettiin Etelä-Savon asukkaiden päihteisiin, tupakka- ja nikotiinituotteisiin (savukkeet, nuuska, sähkösavuke eli vape, nikotiinipussit) ja rahapeleihin liittyviä näkemyksiä ja mielipiteitä päihdehaittojen vähentämisen keinoista. Lisäksi kyselyssä haluttiin tietää, millaiset asiat olisivat asukkaiden mielestä kaikkein tärkeimpiä toiminnan kohteita päihteiden ehkäisytyössä, sekä millaisia keinoja pidetään hyvinä toteutuksen kannalta. Kehittämiskohteita ja keinovalikoimaa selvitettiin avoimien kysymysten avulla.

Tiedonkeruulomakkeet olivat Etelä-Savon hyvinvointialueen ja kuntien verkkosivuilla ja tiedon käsittelystä vastaa Etelä-Savon hyvinvointialueen hyvinvointikoordinaattori. Kyselyyn oli mahdollista osallistua nimettömästi ja luottamuksellisesti, eikä yksittäisten vastaajien vastauksia ole mahdollista tunnistaa. Kyselyyn saatiin kaikkiaan 1002 vastausta. Pääosa vastauksista oli saatu Mikkelistä (41 %) ja Savonlinnasta (30 %). Muista alueen kunnista saatujen vastausten määrä vaihteli 0,3 %:sta 6,9 %:n. Alueellisia päihdetilannekyselyjä on toteutettu Etelä-Savossa aiemmin vuosina 2019 (1441 vastausta) ja 2022 (750 vastausta), joten kevään kyselyn vastausten määrä sijoittui määrältään edellisten välimaastoon. Vastaavia kyselyjä tehdään myös muilla alueilla ympäri Suomen.

Kyselyn tarkoituksena on parantaa ehkäisevän päihdetyön suunnittelua ja toteutusta Etelä-Savon hyvinvointialueella ja alueen kunnissa. Jokaisen vastaajan näkemys on arvokas ehkäisevää päihdetyötä kehitettäessä. Kyselyssä esitettiin avoimiin kysymyksiin saatiin ilahduttavan suuri määrä vastauksia. Yhteen koottuna avoimia vastauksia oli yhteensä 122 sivua, fonttikoolla 12 tarkasteltuna. Avoimia vastauksia analysoimalla on mahdollista löytää ehkäisevään päihdetyöhön uusia ideoita ja kehittää toimintaa, joka vastaa asukkaiden tarvetta ja näkemyksiä.

Tulosten mukaan alkoholin käytön vähentämiseen, tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön tai huumausaineiden käytön lopettamiseen on melko vaikeaa saada apua ja neuvontaa. Vajaalta puolelta vastaajista oli vastaanotoilla kysytty alkoholin käytöstä ja tupakoinnista, huumeiden käytöstä oli kysytty 23 %:lla, lääkkeiden väärinkäytöstä oli kysytty vajaa 10 % vastaajista. Harvinaisinta oli rahapelaamisesta kysyminen (vajaa 5%). Läheisensä alkoholin käytöstä oli huolissaan 39 % ja tupakkatuotteiden käytöstä 33 % vastaajista. Läheisen huumausaineiden käyttö aiheutti huolta 11 %:lle ja lääkkeiden käyttö päihtymistarkoituksessa 8 %:lle ja läheisen rahapelaamisesta oli huolissaan 15 % vastaajista. Omasta päihteiden käytöstään vastaajat olivat huolissaan harvemmin ja vastausprosentit vaihtelivat tässä kohtaa 1 %:n ja 10 %:n välillä. Alaikäisten päihteiden käyttöä oli havaittu melko yleisesti, samoin päihteiden välittämistä alaikäisille. Puuttumisen alaikäisten päihteiden käyttöön tulisi vastausten mukaan olla tehokkaampaa, samoin mainonnan rajoittaminen eri tilaisuuksissa tai tiloissa (esim. jäähallit tai bussipysäkit).

Eesitys:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta merkitsee tiedoksi Etelä-Savon päihdetilannekyselyn alustavat tulokset.

Päätös:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta merkitsi tiedoksi Etelä-Savon päihdetilannekyselyn alustavat tulokset.